

## Zeki Sarıhan

Yeni Mesaj gazetesinin 25 Mart 2013 tarihli sayısında Av. Gülseren Aytaç, “Yedi Gün” başlıklı yazısında Kurtuluş Savaşı Günlüğü kitabının 4. Cildinin 335. Sayfasındaki kısa bir bilgiyi aktararak 21 Mart kutlamalarından yakınıyor.

Kitaptan aktardığı cümle: 22 Mart 1922 günü Ankara’da Nevruz’un kutlanmasıyla ilgilidir ve 23 Mart 1922 günü İdam, Hâkimiyeti Milliye ve Yenigün gazetelerinin 23 Mart 1922 tarihli sayılarına atıf yapmaktadır.

Okuyuculara ilginç geleceği düşüncesiyle bu haberi Hâkimiyeti Milliye gazetesinde yeniden okuyarak aşağıda vereceğim. Ankara Hükümeti Nevruz gününe nasıl bakıyordu? Bunu Kurtuluş Savaşı’nın zaferi için nasıl birleştirici bir gün olarak resmen kutluyordu? O zaman da Nevruz’un renkleri neydi? Bu haberden günümüz için de çıkarılacak dersler vardır.

Kurtuluş Savaşı yıllarında hükümetin yarı resmi yayın organı Hâkimiyeti Milliye’nin 21 Mart 1922 tarihli 461. Sayısında, birinci sayfada şu küçük haber yayımlanmıştır:

**“Yarınki Resmî Geçit:** Yarın Nevruz münasebetiyle şehrimizde bulunan kıtaat Büyük Millet meclisi önünde bir resmigeçit icra ettikten sonra şehri dolaşacaktır.”

Bu resmigeçidin ve kutlamanın haberi ise aynı gazetenin 23 Mart 1922 tarihli Perşembe günü 463. sayısında verilmektedir. Metin aynen verilmektedir. Yalnızca eskimiş bazı sözcüklerin bugünkü karşılıkları ayraç içinde yazılmıştır

## “RESMİGEÇİT

## BÜTÜN GÖĞÜSLERİ KABARTACAK RDERECEDE

## MUNTAZAM OLMUŞTUR

Nevruz ananevi ve halkımızın riayet ettiği bir teferrüc (gam dağıtma, gezinti) ve sürur (sevinç) günüdür. O kadim anane ve âdete teban (uyarak) dün askerlerimiz daha sabahtan şehir içinde harekete başlamışlardı.

Badezzeval (Öğleden sonra) saat birde Meclis önündeki meydanlığa Darülmualimîn (Erkek Öğretmen Okulu) binası yanlarına, Taşhan önüne, Millet Bahçesi'ne kadın erkek birçok halk toplanmaya başlamışlardı.

Saat üçte Meclis'te bütün mebusan ve vekiller toplanmış olduğu gibi hariçte de binlerce halk içtima etmişti. Uzaktan Karaoğlan Çarşısı cihetinden mızıkası işitmeye başlanınca kahraman askerlerimizi görmek için halktaki heyecan arttı.

Meclis kapısının önünde bir polis müfrezesi iki tarafı ahzı mevki etmişti (tutmuştu)

Meclis azası Meclis bahçesinde ve balkonlarda bulunuyorlardı.

Bando gelerek karşıda durdu ve resmigeçide karşı terennüme devam ediyordu.

Sırasıyla atideki (aşağıdaki) kıtalar gayet muntazam elbise, teçhizat ve kahramanlara yakışan vaz (duruş) ve intizam ile Meclis'in ve halkın alkışları arasında geçti.

1. Esbsüvar (atlı) zabitan ve bir süvari kıtası.
2. Gök sancakla bir piyade kıtası.

3. 3. Al sancakla bir piyade kıtası.
4. 4. Sarı sancakla yine bir piyade kıtası.
5. 5. Al yeşil sancakla yine bir piyade kıtası.
6. 6. Sıhhiye kıtası levazımatı sıhhiye ile.
7. 7. Yeşil sancakla makineli tüfek kıtası.
8. 8. Milli elbise ile pek mükemmel ve mücehhez Giresun maiyet gönüllü bölükleri.
9. 9. Merkez Taburu ve diğer piyade kıtası.
- 1 10. Mükemmel itfaiye kıyafeti ve levazımıyla itfaiye bölüğü

Resmigeçitten evvel kıtaatı askeriye kışlalarından hareketle Müdafaai Milliye Vekâleti'nde saat bir buçukta içtima etmişler ve Müdafaai Milliye Vekili Kâzım Paşa huzurunda resmigeçit yapmışlardır.[1]

Askerlerimiz saat iki buçukta Müdafaai Milliye'den hareketle Koyun Pazarı'nı takiben Karaoğlan Çarşısı'ndan Meclis önüne gelmişler ve İstasyon'a giden caddeden hareketle kışlalarına dağılmışlardır.”

(İkdam'daki haberin başlığı "Türklerin Kurtuluş Günü Ergenekon'un Ankara'da kutlanması"dır. Yenigün'ün 22 Mart tarihli sayısında Kütahya Mebusu Besim Atalay'ın "9-22 Mart: Ergenekon Türklerin Kurtuluş Günü" başlıklı bir yazısı da vardır, Yakup Kadri'nin İkdam'daki yazısının başlığı da Nevruz'dur. )

Sonuçlar:

1. Kurtuluş Savaşı Ankara'sı geleneksel olarak kutlanan baharın gelişini hem Nevruz, hem Ergenekon Kurtuluş günü olarak kabul etmektedir.
2. Hükümet askeri geçitlerle kutlayarak bu güne resmî bir mahiyet vermiştir. Böylece gelenekle resmîyeti birleştirmiştir.
3. Nevruz'un renkleri olan yeşil, kırmızı ve sarı, askeri birliklerin sancaklarında yer almıştır.
4. Nevruz 21 Mart değil, 22 Mart günü olarak kabul edilmektedir. (27.3.2013)